

OFFICIEEL GEDEELTE.

Door Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal,
zijn de navolgende dispositien genomen:

MILITAIR DEPARTEMENT.

GEPENSIONEERD.

De kapitein bij het 1ste bataillon infanterie, *J. J. Kuhn*.
De 1ste luitenant bij het korps invaliden, *J. Permentier*, en
De apotheker der 1ste klasse, *J. P. F. Krämer*.

IN-OFFICIEEL GEDEELTE.

EUROPESCHE BERIGTEN.

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE, den 10den mei jl.

TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Maandag den 10ten mei jl.

De vergadering wordt ten half twee ure geopend.
Er zijn, met den Voorzitter, 77 leden tegenwoordig.
De notulen van de laatstgehoudene zitting van eergisteren worden gelezen en goedgekeurd.
Zijn ingekomen twee petitiën, als: 1°. van de Heeren *de Potter*, *Tielemans* en *Berthels*, zich heklagen over de we terregtelijke openbaar-making van hunne briefwisseling; 2°. van een ingezetenen des rijks bedenkingen voorlragende over de belasting op het zout. Dezelve zullen naar de daartoe bestemde commissie worden verzonden.

De centrale afdeling brengt verslag uit op het ontwerp van wet, tot nadere regeling van de middelen tot bestrijding der tienjarige staatsuitgaven. Dat verslag zal worden gedrukt en rondgedeeld. De beraadslagingen over het ontwerp worden bepaald op woensdag aanstaanden ten 11 ure.

De commissie tot de verzoekschriften brengt, bij monde van de navolgende harer leden, verslag uit over de natemeldene verzoekschriften, als:

I. De Heer *van Tuyl van Heeze*, op twee verzoekschriften; het eene van den Heer *Suzan*, te 's Gravenhage, aan de Kamer inzendende een door hem aan den Koning voorgesteld nieuw plan van financiën en het tweede van drie geneesheeren te Haarlem, zich beklagende dat de paarden voor de geneesheeren in het ontwerp van wet op het personeel onder die voorweelende bestemd, gerangschikt worden. — Beide deze verzoekschriften zullen ter griffie worden nedergelegd.

II. De Heer *van Genechten* doet in de Vlaamsche taal verslag op verschillende petitiën van ingezetenen en kooplieden te Amsterdam, Nijmegen, Rotterdam, Venloo, Winterswijk, enz., klagten inhoudende, over de voorgestelde belasting op de koffij.

De petitie zal overeenkomstig het voorstel der commissie ter griffie worden nedergelegd en het verslag in het Fransch en Hollandsch worden gedrukt, overeenkomstig het voorstel van den Heer *de Brouckere* en andere leden, welke daarop aangedrongen hadden, en tegen het gevoelen van den Heer *van Dam van Isselt*, welke de commissie tot de verzoekschriften niet verplicht achtte de rapporten in de twee talen uit te brengen of te vertalen.

III. De heer *de Liedel de Well* doet verslag op eene petitie van Zoutkopers te Severghem, Utrecht, enz., bezwaren inbrengende tegen het ontwerp van wet op het zout en op dat van Likeurstokers te Amsterdam die klagten indienen tegen het ontwerp van wet op het binnenlandsch gedistilleerd. Dezelve zullen ter griffie worden nedergelegd en het verslag der commissie worden gedrukt en rondgedeeld.

IV. De Heer *van Dam van Isselt* brengt in de Hollandsche taal verslag uit op petitiën van Branders in Henegouwen, zich beklagende over het ontwerp van wet op het binnenlandsch gedistilleerd. De commissie stelt voor dezelve ter griffie neder te leggen. De heer *van Dam* zegt, dat hij zich niet gehouden acht dit verslag in het Fransch te herhalen doch dat hij zulks alleen als eene inschikkelijkheid wilde doen, gelijk dat altijd plaats vindt.

Een aantal leden zeggen, dat men daartoe verplicht is en dat zij de voorlezing van het verslag niet als eene inschikkelijkheid willen aanhooren.

De Heer *Vallon* zegt, dat hij en zijne medeleden uit de Zuidelijke provinciën, behooren te weten waarover zij stemmen en men hen dus de verslagen in het Fransch behoort voor te lezen, zoo als altijd gebruikelijk is en zonder het welk zij niets van de zaak verstaan.

De Heer *de Langhe*, *de Brouckere*, *de Stassart*, *Trentesaux*, *van den Broucke van Terbecque* en *de Secus* ondersteunen allen dit gevoelen.

Tot dus verre is het de gewoonte der commissie altijd geweest om hare rapporten in de twee talen uit te brengen. Er bestaat geen reden om van dien algemeenen regel af te gaan.

De Heer *Barthelémy* zegt te gelooven dat de rapporteurs tot het doen hunner rapporten in de twee talen verplicht zijn; dat indien een derzelve dit niet mogt verkiezen te doen, de voorzitter der kamer of der commissie tot de petitiën gerechtigd zijn een anderen rapporteur te benoemen. Hij hoopt dat men geene verdeeldheid zaaijen wil en de vertegenwoordigers der zuidelijke gewesten verplichten, naar hunne provinciën terug te keeren om te kennen te geven dat men hen niet meer verstaan wil.

De Heeren *Pijcke* en *van Genechten* zeggen dat de commissie altijd een breedvoerig verslag uitbrengt in de taal waarin de petitie is opgesteld en eene korte analyse in de andere taal doch dat de tijd ontbroken heeft om die van heden in de twee talen op te stellen.

De Heer *van Heenen* is van oordeel dat het altijd en ook de twee keeren toen hij lid der commissie geweest is, de gewoonte was de verslagen in de twee talen uit te brengen, doch dat het schijnt dat men dezen keer daartoe geen tijd gehad heeft.

De Heer *Sypkens* verlangt dat men deze discussiën eindigt. Na dat hierover nog eene vrij langdurige discussie ontstond, in welke de Heer *van Dam* bleef volharden alleen de voorlezing als eene inschikkelijkheid te willen doen, en de voorzitter der kamer, tot twee herhaalde keeren de leden tot de orde te rug geroepen had, verzoekt de Heer *Dijmeester* dat de commissie griffier met het vertalen van een rapport zoude belast worden, indien de rapporteur dit niet verkoos te doen.

De griffier der kamer las hierop, op last des voorzitters, het bedoelde rapport voor, waarop besloten werd dat de daarin bedoelde petitiën ter griffie zullen worden nedergelegd.

De heer *van Dam van Isselt* doet daarin in de hollandsche taal verslag oopen verzoekschrift van advocaten te Gent, die de onafhankelijkheid hunner orde verlaten. De commissie stelt voor hetzelfde ter griffie neder te leggen.

Eenige leden verzoeken het verslag in het fransch te kennen. Hierop ontstaat op nieuw eene discussie.

De heer *le Hon* geeft zijn leedwezen te kennen dat heden voor den eersten keer, sedert vijftien jaren, eene gewoonte en een gekruik der kamer worden betwist, welke zoo natuurlijk zijn. Hoe kunnen de leden der Zuidelijke provinciën over verslagen, alleen in het hollandsch gedaan, hunne stem uitbrengen? Om alle verdere discussie te vermijden, stelt hij voor dat men het rapport in de beide talen behoorlijk zal uitbrengen.

De Griffier der Kamer leest weder het rapport in het fransch voor, omtrent hetwelk wordt besloten de petitie ter griffie neder te leggen.

De heer *van Dam van Isselt* brengt nog verslag uit in de hollandsche taal, op eene petitie van den heer *Gibert* te Brussel, tegen het ontwerp van wet op het onderwijs.

Nadat de Voorzitter een kort verslag daarvan in het fransch had voorgelezen, wordt besloten, overeenkomstig het voorstel der commissie, de petitie ter griffie neder te leggen.

IV. De heer *Veranneman* brengt verslag uit op een verzoekschrift, een nieuw ontwerp van financiën voordragende. De commissie stelt voor de petitie ter griffie neder te leggen, hetgeen ook door de kamer besloten wordt. De heer *Veranneman* vraagt of hij het rapport als eene inschikkelijkheid in het nederlandsch (*Vierlandsch*) wil uitbrengen. (Men lacht.)

De heer *Veranneman* doet nog verslag op verzoekschriften van ingezetenen te Nijmegen en Rousselaere, van den advocaat *Bosch* te Brussel en van ingezetenen te Luik (in eensluitende opstellen) het behoud van de vrijheid der drukpers verzoekende. De commissie stelt voor de petitiën ter griffie neder te leggen.

De heer *van Dam van Isselt* vraagt en bekomt het woord. Hij doet opmerken dat de onderhavige petitiën van denzelfden inhoud en strekking zijn als dat uit Brussel aan de kamer gerigt, hetwelk, wegens beleedigende uitdrukkingen tegen den geheiligen persoon van Z. M. en het bestuur, door de kamer is afgewezen door de orde van den dag. Hij meent dat men alzoo om zich gelijk te blijven, ook omtrent het tegenwoordig verzoekschrift behoort te handelen, want hetgeen in februarij 1830 slecht was, zal in mei 1830 toch ook wel slecht zijn. De heer *van Dam* doet dit voorstel uit naam van de meerderheid der commissie, van welke hij de eer heeft het orgaan te zijn.

Hierover eene levendige en langdurige discussie. Van de eene zijde trachten de heeren *Veranneman*, *de Gerlache*, *de Stassart* en anderen den inhoud en strekking van de petitie te verdedigen; men behoort, volgens hen, minder op den vorm dan op den grond der zaak te letten; zij erkennen dat de bewoordingen, waarin de petitie is vervat, hevig, mogelijk overdreven zijn, doch dit levert geene reden op om ze te verwerpen. Die redenen zijn te verschoonen wanneer men in aanmerking neemt, dat dezelve de eerste uitboezeming zijn geweest van de vrees, welke zich onder rustige ingezetenen heeft geopenbaard, toen zij vernamen dat de gewichtigste hunner vrijheden, die der drukpers, belaagd en door het willekeurigt ontwerp bedreigd werd. Deze leden zouden derhalve voor de nederlegging ter griffie stemmen.

Van den anderen kant hebben met veel kracht de heeren *Luzac*, *van Rheenen*, *Donker-Curtius*, *Frets*, *Geelhand Della-Faelle*, maar inzonderheid de heer *Sypkens* het onraadzame

betoogd, om de petitie in aanmerking te nemen. Men behoorde zich gelijk te blijven en dat stuk, hetwelk in de onbetamelijke, lasterlijkste en vuilardigste bewoording was vervat, met verachting ter zijde te leggen. Onder den schijn van het zoogenaamde ministerie te bestrijden, beledigde men het doorluchtig hoofd van den Staat grovelijk, en, zeide de heer *Sijpkens* onder anderen, zou de kamer zich niet in zekeren zin, als udeplegtige stellen van de kwaadwilligen en onrustigen die zulk een verzoekschrift hebben durven te onderschrijven? Van deze zijde werd derhalve de orde van den dag voorgesteld.

De gevoelens der leden zeer uiteenlopende, kwam men ten laatste tot eene algemeene stemming. De uitslag daarvan was, dat omtrent het verzoekschrift werkelijk werd overgegaan tot de orde van den dag, en wel met 60 tegen 17 stemmen.

De andere petitien over de drukpers zullen ter griffie worden nedergelegd.

De zitting wordt opgeheven, en de eerstvolgende bepaald op woensdag aanstaanden, ten 10 ure.

MENGEELINGEN.

NEDERLANDS ZEEVAART.

Vervolg van no. 22, der *Javasche Courant*.

Het tweede hoofdstuk beschouwt de Nederlandsche zeevaart in hare meer bijzondere aangelegenheden als daar, zijn.

- 1°. De eigen en vreemde vaart.
- 2°. De sterkte der Nederlandsche koopvaardij-vloot.
- 3°. Derzelve bemanning.
- 4°. De scheeps bouw.
- 5°. De bijzondere vaart op verschillende landen en rijken en
- 6°. Het aandeel der onderscheidene havens van het rijk in dezelfs algemeene zeevaart.

Hieromtrent wordt vooreerst aangetoond dat onze eigene scheepsvaart in 1824 tot die welke met vreemde schepen werd gedreven, stond als 49—8 tot 50—02 en derzelve scheepsruimte als 19 tot 51.

Deze verhouding is van jaar tot jaar achteruitgegaan zoo dat dezelve in 1828 slechts $\frac{42}{100}$ voor eigene en $\frac{58}{100}$ voor vreemde schepen oplevert, staande de tonnemaat van 40 tot 60.

De schrijver bedroeft zich zeer over dezen teruggang van onze vaart met eigene schepen, waarop hij de algemeene opmerksaamheid iuroept om verder verval voortekomen.

De verhouding van vreemde en eigene schepen in Engeland was in 1824 van 80 eigene tegen 20 vreemde schepen; blijkens staten van 1827, was deze gunstige verhouding echter ook mer-

In Frankrijk was het daarmede nog erger gesteld dan in ons Vaderland, zijnde over de jaren 1825 en 1826, de gemiddelde verhouding over beide jaren van 37—09 eigene schepen, tegen 62—01 vreemde, dan wel in scheepsruimte van 35 tot 65 tonnen. Aangaande de sterkte onzer koopvaardij-vloot geeft de schrijver op dat dezelve in 1827 bestond in.

	schepen.	tonnen.
boven de 100 tonnen	834	166,024.
beneden de 100 tonnen	1936	114,898
zamen.	2770	280,922.

Bij de opgave der sterkte van de Britsche Koopvaardij-vloot welke in 1826, bestond in:

	schepen.	tonnen.
boven de 100 tonnen	8171	1,802,710.
beneden de 100 tonnen	12298	579,359.
Zamen	20469.	2,382,069.

maakt de schrijver de opmerking dat de engelsche schepen boven de 100 tonnen, over het algemeen, grooter moeten zijn dan de onze, daarin ons Vaderland elk schip boven de 100 tonnen gemiddeld slechts ongeveer 200 tonnen meet, terwijl in Engeland de tonnemaat van zoodanig schip 220 tonnen bedraagt, alsmede dat de verhouding tusschen de schepen boven en beneden de 100 tonnen niet dezelfde is in Engeland en in het Koninkrijk der Nederlanden, staande aldaar als 1 tot 1—05, en bij ons als 1 tot 2—04, wat het getal schepen betreft, terwijl de tonnemaat het verschil nog grooter maakt, daar in Engeland de tonnemaat der schepen boven de 100 tonnen $\frac{7}{10}$ van het geheel bedraagt, en bij ons slechts $\frac{5}{10}$.

Omtrent het gebruik van onze schepen, staan wij beter dan onze naburen, daar in 1827, 2960 Nederlandsche schepen metende 271,987 tonnen zijn uitgeklaard, terwijl in Engeland in dat jaar zijn uitgeklaard 11,481 engelsche schepen, zamen 1,887,682 tonnen; watruit blijkt, dat elk Nederlandsch schip, door eikan-der genomen, in 1827, ten minste eene reis heeft gehad, terwijl van de engelsche schepen 8988, dat is meer dan $\frac{1}{3}$ buiten dienst zijn gebleven.

De bemanning van onze Koopvaardij-vloot kan door den schrijver met geen zekerheid opgegeven worden. Zij is volgens raming 17,025 zeelieden. In Engeland telde men in 1826 op de Koopvaardij-vloot met uitzondering der kustvaart 149,894 koppen.

Omtrent onze scheepsbouw wordt gezegd dat deze tak van volksvlijt, welke zoo jammerlijk was vervallen, weder begint te herleven, een opgave staat dit, zijnde gebouwd:

in 1824	3 schepen	boven de 100 ton	metende	1440 tonnen.
1825	4	"	"	1118 "
1826	43	"	"	16284 "
1827	59	"	"	19758 "

In Engeland zegt de schrijver heeft in de scheepsbouw eene teruggang plaats, en hij merkt voorts op, dat over 1826, de tonnemaat der aangebouwde schepen, boven de honderd tonnen, in Nederland wederom staat tot die der in Engeland afgebouwde schepen als 1 tot 5.

Betrekkelijk de bijzondere vaart op verschillende landen en rijken, wordt onder anderen gezegd, dat de Nederlandsche zeevaart op Rusland, die in de vroegste tijden den grond heeft gelegd tot den bloei van den handel in ons Vaderland, sedert 1824 met sterke schreden is vooruitgegaan en dat ook de verzending naar Rusland van goederen heeft toegenomen, waartoe in 1824 slechts 1500 tonnen scheepsruimte werden gebruikt en in 1828, —20,029 tonnen.

Onze scheepsvaart op Frankrijk is afwisselende. Die op de Levant, op Itatie en de overige kusten en eilanden der Middellandsche zee bedraagt tegenwoordig niet meer dan een twaalfde gedeelte van dezen tak der Engelsche zeevaart, zelfs met uitsluiting van de vaart op Gibraltar, Maltha en de Jonische eilanden.

Er bestaat een verschil tusschen het getal in en uitgeklaarde schepen, hetwelk veroorzaakt wordt door de uitklaringen van een aantal schepen zonder bepaalde bestemming of op avontuur. Deze wijze van handelen, wanneer de schepen geladen worden uitgeklaard, bij ons nog weinig, maar bij de Amerikanen steeds meer en meer in gebruik, wordt door den schrijver als zeer voordeelig aangeprezen.

Deze handel wordt gedreven van haven tot haven of van land tot land, waardoor het kapitaal der lading gedurende de reis meer dan eenmaal wordt omgezet, tot zich eene geschikte gelegenheid voordoet, om met eene lading voor de Nederlandsche markt geschikt, huiswaarts te keeren. Het varen op avontuur, ballast-scheeps, om op vracht te varen, wordt door den schrijver mede als een voordeelige tak van zeevaart beschouwd, welke voorheen, toen de Nederlanders in het bezit van bijna de geheele vrachtvaart van Europa waren, veel heeft toegebracht tot die groote uitbreiding van zeevaart en handel, welke zoo veel welvaart in het Vaderland heeft verspreid.

In de beschouwing der zeevaart van het Koninkrijk der Nederlanden, buiten Europa, komt het eerst in aanmerking, de vaart op de Oost-Indiën, en wel bijzonder de vaart op de Nederlandsche bezittingen, die in rijkdom van op de europasche markten meest gezochte voortbrengelen uitmunten.

Dezelve is, voor groote uitbreiding vatbaar en niet tegenstaande een zamenloop van ongunstige omstandigheden een tijdelijken teruggang daarin heeft te weeg gebracht, blijkbaar uit de aanmerkelijke vermindering der in 1825 ingeklaarde en in 1826 uitgeklaarde schepen, is de oprigting der Handel-maatschappij ten opzichte der vaart op de Oost-Indiën, van zoodanige gunstige gevolgen geweest, dat de scheepsruimte der daar toe gebezigde Nederlandsche schepen sedert 1826 met meer dan $\frac{1}{2}$ is vermeerderd.

De vaart op China neemt toe, en de verhouding der Nederlandsche tot de vreemde schepen verbeterd door de maatregelen van het Gouvernement omtrent den thee-handel.

In 1824 waren op de Oost-Indië varende 67 schepen, welk getal blijkens de in en uitklaringen in 1828 tot 136 Nederlandsche schepen is geklommen.

Hier beschouwt de schrijver de zeevaart der Engelsen op derzelve zoo onmetelijke Oost-Indische bezittingen. China daaronder begrepen, en dezelve vergelijkende met de onze, blijkt, dat de Nederlandsche zeevaart in Oost-Indië in 1827 het $\frac{1}{2}$ heeft bedragen van die der Engelsen welke verhouding met regt de verwachting overtreft.

Uit de Nederlandsche West-Indische bezittingen zijn in 1826 in Nederland binnen gekomen 77 Nederlandsche schepen, metende 20,266 tonnen, naar die kolonien zijn in dat zelfde jaar uitgeklaard 80 Nederlandsche schepen metende 20,306. Uit de vergelijking van de zeevaart der Engelsen in de West-Indiën in 1827 met die van Nederland, blijkt, dat de hunne elfmaal grooter is. Doch de grooter bloei, welke men van de verbeterde inrigtingen, die aldaar in 1828, onder het bestuur van Zijne Excellentie den Luitenant Generaal van den Bosch zijn ingevoerd, met grond verwachten mag, levert de beste uitzigten op eene toenemende uitbreiding van dezen aangelegentak van Nederlandsche scheepvaart.

Onze vaart op de aan Engeland afgetane bezittingen Berbice, Demerarij en Essequibo is sedert 1824 toegenomen.

De schrijver beschouwt hier de vaart op Brasilië en de nieuwe staten van Amerika, en blyft zijne meeste tevredenheid omtrent dezen geheel nieuwen tak der Nederlandsche zeevaart, welke hij ongeeft als in 1827 bijna een derde van die der Engelsen te bedragen. Hij roemt zeer de bemoeijingen der Handel-maatschappij welke krachtig hebben medegewerkt om dezen nieuwen handel aan den gang te brengen.

Onze vaart op de staten van Noord-Amerika staat veel minder voordeelig. De verhouding der Nederlandsche en vreemde schepen in 1827 stond als 1 tot 17, terwijl die zelfde verhouding in dat jaar in Engeland staat als 1 tot 3.

Omtrent onze vaart ter vischvangst, voorheen de groote en kleine visscherij genaemd, geeft de schrijver geene voordeelige opgaven.

De walvisch vangst is bijna geheel tot niet gelopen. De walvisch vangst in het zuidhalfmond, die door andere natien met vrucht gedreven wordt, is nog door geen Nederlander beproefd.

De schrijver eindigt het eerste deel van zijn werk met eenig gewag te maken van de stoomvaart, welke in ons Vaderland, uit het oogpunt van zeevaart beschouwd, nog niet zeer belangrijk kan genoemd worden.

In een volgend nummer der *Javasche Courant* zullen wij onze lezers met den inhoud van het tweede en laatste gedeelte van des Heeren Drieling's werk bekend maken.

SCHEEPSBERIGTEN. BATAVIA.

Aangekomen.

Oct. 15—schip *Buitenzorg*, J. C. Ross, van Indramajoe den 14den october.—schip *Sophia*, S. McGeorge, terug van het eiland Onrust.

Oct. 16—schip *Marquis of Hastings*, G. Ingram, van Cheribon den 15den october, passagiers: de heeren P. D. Schmidt en J. Rigg.

Vertrokken.

Oct. 16—schip *Handel Maatschappij*, P. H. Willers, naar Amsterdam, passagier: de serg. - majoor Proneveld.—schip *Fatal Barie* J. Gebhart, naar Sankapoer, passagier: de heer C. Rennett.—brik *Fatahilwahap*, Sultak Galip, naar Indramajoe.

Oct. 17—Zr. Ms. fregat *Rupel*, kapitein ter zee Tieman, koersstellende op de west.—brik *Dorothea*, J. C. Holtrop, naar Rembang, passagier: de heer G. Ried.—schoener *Kassoor*, Tiembang, naar Cheribon.—schip *Oemar Oemar*, Said Abdulla, naar Rionw.

SAMARANG.

Geene opgave ontvangen.

SOERABAJA.

Aangekomen.

Oct. 10—schoener *Hendrina Maria*, H. J. Wisseluis, van Timor-Koepang den 9den october.

Vertrokken.

Oct. 9—schip *Ida Allida*, J. Sipkes, naar Batavia en Amsterdam, passagiers: apoteker der 3de klasse C. Seijstal, de heer L. Lange en familie, mevrouw de weduwe Rabe, geb. Smit.

Oct. 10—Zr. Ms. korvet *De Leije*, kapt. - luitenant Van Lutsenburg, koersstellende om de west.

ADVERTENTIE N.

Op zaterdag den 13den november aanstaanden, 's voormiddags ten 10 ure, zal overeenkomstig het reglement op het houden van uitbestedingen (Javasche Courant van 1829 no. 88,) ten kantore van den Directeur van 's Lands Producten en Civiele Magazijnen gehouden worden, eene uitbesteding voor de leverancie van al de victualie voor den dienst der marine, te Batavia benoodigd, gedurende het jaar 1831, en zulks op de volgende voorwaarden.

art. 1. De aanneming zal ingaan met primo januarij, en eindigen met ultimo december 1831.

art. 2. De leverancie wordt begroot gedurende dat tijdvak te kunnen bedragen, als volgt:

Rijst	336,700	pon. den.
Katjang	56	100 dito.
Gedroogde visch	40,900	dito.
Hardbrood	50,100	dito.
Sago	5,950	dito.
Koffij	6,250	dito.
Thee	750	dito.
Suiker	12,500	dito.
Peper	40	dito.
Zout	13,100	dito.
Uien	3,130	dito.
Roodewijn	2,960	kan.
Arak	2,570	flesschen.
Europesche azijn	15,900	kan.
Inlandsche idem	2,500	dito.
Brandhout	3,800	dito.
Kaarsen (smeer)	300	kleine vad.
Lamp-olie	180	ponden.
Lamp-katoen	2,100	kan.
Kippen	50	ponden.
Zieken beschuit	700	stuks.
Boter (Hollandsche)	3,600	ponden.
Siroop (idem)	1,050	dito.
Rozijnen	450	dito.
Pruimen	450	dito.
Gedroogde appelen	400	dito.
Rijnwijn	250	dito.
Kaarsen (was of spermactie)	60	flesschen.
Halve loggers, waarin de arak zich bevindt.	70	ponden.
	50	ps.

(Zullende het andere vaatwerk even als de emballagie kosteloos worden geleverd).

De aannemer is verplicht, zoo veel minder of meerder te leveren, als zal bijkomen, werkelijk benoodigd te zijn. De artikelen gezout vleesch, gezout spek en meel, zullen ter nadere verantwoording met 's lands voorraad aan den aannemer worden gegeven, en deze zal dezelve vervolgens even als de artikelen door hem aangenomen aan den verbruiker verstrekken.

art. 3. De aannemer zal een voorschot ontvangen van f 6000, welk voorschot in de laatste maanden der aanneming zal worden verrekend.

art. 4. De aannemer zal zijne rekeningen maandelijks indienen aan den hoofd administrateur der marine, welke rekeningen zoodanig zullen moeten gesplijst en opgemaakt worden, als door den hoofd administrateur voornoemd, aan den leverancier zal worden opgegeven. Zullende hij de betaling erlangen dadelijk na dat de voornoemde rekeningen gelijkwidderd van de algemeene rekenkamer zullen zijn terug ontvangen.

art. 5. De betaling zal geschieden voor de helft in zilveren munt, en overigens naar welgevallen van het Gouvernement.

art. 6. De victualie moet zijn van eene goede kwaliteit. Indien daaromtrent in den loop van de aanneming kwestie mogt ontstaan, dan zal daarin beslist worden door

eene commissie, en zal, wanneer die commissie dusdanig de uitspraak doet, in het ontbrekende of gebrekkig geleverde terstond worden voorzien, voor rekening van den aannemer, en hij daarenboven kunnen verbeuren eene boete van 10 pCt. ten behoeve van de armen.

art. 7. De leverancie, van deze victualie, zal moeten geschieden naar mate, dat dezelve noodig is, op door den hoofd administrateur der marine gefatteeerde aanvragen, en wel ter keuze van het Gouvernement op 's lands werf, of in de civiele pakhuizen, en aan zoodanigen persoon of personen, als welken met de ontvangst der victualie voor Z. M. Nederlandsche of Koloniale oorlogschepen ambts- of dienst halve zijn belast.

art. 8. De definitive aannemer zal aan den minsten inschryver uitkeeren, eene primie van f 125, en daarenboven eene buitengewone premie van 2 procent, over het calculatief bedrage der leverancie, aan den geen die door het Gouvernement zal worden aangewezen als op deze premie recht te hebben.

art. 9. De inschrijving en de toewijzing zal geschieden gecumuleerd in een enkel, zoo dat de geheele leverancie van de victualie voor 's lands werf, zal worden toegewezen aan niet meer dan een aannemer.

art. 10. De aannemer zal ook leveren hetgeen benoodigd is, voor verstrekkingen aan zeevarenden en andere personen niet tot de marine behoorende, doch te water wordende vervoerd.

Gadinghebbenden adresseren of vervoegen zich, en worden verzocht bij de uitbesteding tegenwoordig te zijn, dan wel gemagtigden te zenden, bij

Den Directeur van 's Lands Producten

Batavia, en Civiele Magazijnen,

den 15den octob. 1830.

J. C. REIJNST.

—Op zaterdag den 13sten dezer, 's voormiddags ten 10 ure, zal voor het kleding-pakhuis te Batavia, mede venditie worden gehouden van de Gouvernements koffij, welke uit den oogst van dit jaar ontvangen zal worden bij 's lands pakhuizen te Banjoewangie.

De koffij moet door de koopers worden afgehaald tegen ultimo november aanstaande.

Tot den afhaal, moet nietstaand schepen of vaartuigen gebezigd worden in Nederlandsch Indië te huis behoorende.

Bij de aflevering uit de pakhuizen, zullen de koopers moeten zorgen voor zakken en koelies.

De verkoop zal geschieden tegen betaling van twee derde gedeelten zilveren munt, het ov rige gedeelte in zoodanigen munt, als de koopers verkiezen.

De koffij wordt afgeleverd op een bewijs, dat de koop-schat voldaan is, en is onderworpen aan het afgevaardigd recht, ter plaats van den uitvoer.

Na ultimo november ligt de koffij voor rekening en risico van de koopers, en alsdan niet voldaan zijnde, zal dezelve ten pericule van de koopers op nieuw kunnen worden opgeveild.

Ten kantore van den ondergeteekende is het monster van de koffij te zien.

De hoeveelheid der te verkoopen koffij wordt begroot op 7 à 8000 pikels.

De Directeur van 's Lands Producten

Batavia, en Civiele Magazijnen,

den 18den oct. 1830.

J. C. REIJNST.

—Op vrijdag den 5den november 1830, 's voormiddags te 10 ure, zal (overeenkomstig het reglement op het houden van uitbestedingen Javasche Courant 1829 no. 88,) ten kantore van den Directeur van 's Lands Producten en Civiele Magazijnen gehouden worden, eene uitbesteding voor het wasschen van het kooigoed, dat successievelijk uit Nederland en andere plaatsen alhier zal worden aangebragt, en zulks op de volgende voorwaarden.

art. 1. De voormelde kooigoederen zullen door den aannemer te Batavia worden aangebragt, en na dat dezelve aldaar wederom door hem afgeleverd moeten worden.

art. 2. Ingeval deze goederen bij de weder inlevering worden bevonden niet naar behooren te zijn gewasschen, zal hij dezelve terug ontvangen om zonder eenige belooning in goeden staat te worden gebragt, terwijl indien dit bij herhaling plaats heeft, de goederen voor zijne rekening zullen worden gewasschen, en in orde gebragt, en hij daarenboven kunnen verbeuren 10 percent boeten ten behoeve van de armen.

art. 3. Indien er goederen door den aannemer ontvangen, verloren of onbruikbaar raken, dan zal het bedrage daarvan worden ingehouden, van zijne aannemingspenningen.

art. 4. De aanneming zal ingaan met primo januarij en eindigen met ultimo december 1831.

art. 5. De betaling zal geschieden in zoodanigen munt als het Gouvernement zal goedvinden.

Bijvoegsel der Javasche Courant.

DINGSDAG, den 19den October 1830.

noodig zal wezen, zullende de artikelen voornoemd van de best mogelijke hoedanigheid moeten zijn.

art. 2. De levering daarvan zal moeten geschieden op *Samarang, Salatiga* en *Oenarang* op bons geveerd door den onder-inspecteur regtstreeks aan de verbruikers, zonder tuschenkomst van 'slands pakhuizen en het gras en de padie voor de posten op ieder station en voor de djangang sekars-paarden op de stal te *Bodjong*.

art. 3. Aan de aannemers zal een doorlopend voorschot worden verleend ten bedrage van de vermoedelijk benodigde hoeveelheid in drie maanden om te worden verrekend tegen de laatste drie maanden van het tijdvak der leverantie of zoo veel vroeger als eene vermindering van consumtie voor 'slands belangen zal komen te vorderen.

art. 4. De betaling, zoo van het voorschot als voor het geleverde, zal geschieden de helft in zilvermunt en voor het overige naar welgevallen van het Gouvernement op *Samarang* dan wel op één der hoofdplaatsen van de strand-residentien naar verkiezing van de aannemers.

art. 5. Bij het einde van iedere maand zal de aannemer zijne rekeningen in triplo, aan den onder-inspecteur der tweede groote militaire afdeeling, indienen en daarop betaling erlangen na de liquidatie der algemeene rekenkamer.

art. 6. De aannemers in gebreke blijvende aan hunne verbindtenissen te voldoen, zal in de behoefte van de ontbrekende artikelen door het Gouvernement worden voorzien, tegen zoedanigen prijs als waarvoor de artikelen verkrijgbaar zullen zijn; zullende het surplus op de aangenomen prijs ten hunnen laste komen en zij bovendien, verbeuren eene boete gelijkstaande aan 10 procent van de uitgaven voor ten hunnen laste ingekochte artikelen ten behoeve der armen-kas.

art. 7. Wanneer er kwestie mogt zijn, omtrent de kwaliteit der artikelen, zijn de aannemers verplicht, zich te onderwerpen aan de uitspraak der door den Resident daartoe expresselijk te benoemen commissie.

art. 8. De aannemers zullen stellen goede borgen, die zich zoo te zamen als ieder afzonderlijk zullen verbinden voor de goede nakoming van de verplichtingen der aannemers en op welke het voorschot casuquo zal worden verhaald, onder renunciatie van alle in rechten bekende exceptien en beneficiën.

art. 9. De aannemers gedurende den loop van het contract komende te overlijden, of anders afwezig te geraken, zal het contract overgaan op hunne erfgenamen, dan wel op de genen welke in de administratie of beheering van deszelfs boedel mogten gesteld worden, tenzij in bijzondere gevallen, met voorkennis en toestemming der borgen, door het Gouvernement hierin anders mogt worden voorzien, doch zullen in geen geval de borgen van hunne verbindtenissen kunnen ontslagen worden.

art. 10. De inschrijving en de toewijzing zullen geschieden in 5 perceelen bestaende

Het eerste perceel in:

De benodigdheden van het hospitaal en garnizoen te *Samarang* hiërbyen voorkomende op no. 1 en 2.

Het tweede perceel in:

De benodigdheden voor het hospitaal, het garnizoen en de mobiele troepen te *Salatiga* voorkomende op no. 3 en 4.

Het derde perceel in:

De benodigdheden voor het garnizoen te *Oenarang* voorkomende op no. 5.

Het vierde perceel in:

Gras en padie benodigd voor de posten en voor de djangang paarden voorkomende op no. 6 en 7.

Het vijfde perceel.

In de artikelen voorkomende op no. 8.

Op den dag der uitbesteding, zal de leverantie voor ieder perceel afzonderlijk worden opgeveild, waarom ook voor ieder perceel afzonderlijk moet worden ingeschreven, mogende de inschrijvers zich niet bepalen tot de levering van enkele artikelen, als moétende de inschrijving zich uitstrekken over alle de artikelen van ieder perceel respectievelijk, zullende echter ieder artikelen in het bijzonder worden opgeveild, en de leverantie worden gegund aan degenen die de verschillende artikelen van een perceel

bij minning of inschrijving het goedkoopst aangenomen heeft, te leveren, en zal de leverantie dadelijk van de minste inschrijvers of meesters, onder de nadere goedkeuring van het Gouvernement, voorloopig worden toegewezen, terwijl de minste inschrijvers van de definitive aannemers zullen ontvangen eene premie van kwart percent, over het bedragen der begrootte leverantie.

art. 11. Ieder inschrijver is verbonden dat gedeelte van de aanneming of levering te volbrengen, hetwelk hem als minste inschrijver of bij minning is toegefallen, en kan zich daarvan niet onttrekken, om dat hem niet meerder is toegefallen, al moge hij zulks bij zijn billet ook uitdrukkelijk als een voorbeding hebben bekend gesteld.

Gegadde voor de onderwerpelijke leverantien worden verzocht hunne inschrijvings biljetten beooblijk naar luid van art. 16 van het reglement op het houden van uitbestedingen, verzegeld en beschreven, intedieneen aafden ondergeteekende, vóór of uiterlijk op den dag dat de uitbesteding zal plaats hebben, en voorts om in persoon bij de uitbesteding tegenwoordig te zijn, dan wel iemand anders daartoe te magtigen, terwijl de zoedanigen welke bij monde zullen wenschen in te schrijven, op genoemden dag en uur mede tegenwoordig zullen dienen te zijn.

Samarang, De Resident voornoemd,
den 13den october 1830. P. LE CLERCQ.

—De Resident van *Samarang* maakt bij deze bekend, dat op maandag den 25sten october aanstaanden, onder nadere approbatie van het Gouvernement, de gedeeltelijk afgebrante wach en kaserne *Amsterdam*, publiek aan den meestbiedende, tegen kopermunt, zal worden verkocht; ten overstaan van den ingenieur van den Waterstaat en 's Lands Gebouwen.

De Resident voornoemd,
P. LE CLERCQ.

—Bij resolutien van den Raad van Justitie te *Soerabaja*, de dato 6 october 1830, is voor den tijd van een jaar onder curateele gesteld, *Nicolaas van Meeteren Brouwer*, en de curateele over denzelfden opgedraen aan *Catharina Louisa Verhage*, huisvrouw van genoemden van *Meeteren Brouwer*, *Willelm Verhage* en *Willelm Hendrik Michgorius*.

Ter ordonnantie van voornoemden raad:
griffier,
W. A. PALM.

—Debiteuren van het vendu-departement, voor zoo veel zij nalatig zijn, in de voldoening van hun verschuldigde over de maand juni jl., worden aangemaand, om dat verschuldigten ten vendu-kantoor te komen voldoen, voor den 29sten dezer, ter vermindering van geregelijke vervolgingen.

De Superintendent van het vendu-departement,
Batavia,
den 19den oct. 1830. LANGE.

EDICTALE CITATIEN.

—Alzo President en Leden in den Raad van Justitie te *Soerabaja*, op het daartoe gedaan verzoek door den procureur *J. C. F. Vermeulen*, als zoodanig behoorlijk gepatenteerd, blijkens acte van patent sub fol. 2, op den 21sten juni 1830 verleend, voor en van wege de desolate boedelkamer alhier ter stede, als administrerende de insolventen *Andreas Storm van der Graaf* en *Johan Peter Dier*, hebben verzoend appointment van citatie bij edicte *ad vobis curia*, en den dag van regten daartoe heeft bepaald tegen woensdag, die zijn zal den 17den november 1830;

Zoo is het, dat ik *Dirk Swart*, eerste deurwaarder en gezworen exploitateur bij voornoemden Raad, voor de eerste maal dagvaard alle degenen, die vermeenen moeten enig recht, actie of pretentie te hebben op voorschreven boedels, om op woensdag, die zijn zal den 17den november 1830, des morgens ten half acht ure, in persoon dan wel bij gemagtigden te compareren, ter openbare rolle van meergenoemden Raad, op deszelfs gewone audientie-zaal, ten einde hun vermeend recht, actie of pretentie te institueren, voorts te procederen tot het judicium, preferentia en concurrentia.

Alzo gedaan, gepubliceerd en geafficheerd, na voor-

gaurden klokslag van de-puize van het raadhuis te Soerabaya, den yden october 1830.

De 1ste deurwaarder en gezworen exploitateur
by den faad van justitie voornoemd,
D. SWART.

VERKOOP VAN GOEDEREN.

Keuchenius en Co., hebben pas van Engeland ontvangen, diverse goederen, waaronder zadels, hoofdstellen etc.

—Bij Gray, Spence en Co., op de Grootte Rivier, zijn te bekomen de pas van Calcutta, per de MINERVA, aangebrachte artikelen als: fraaie bendij-jassen, hemden, zijde doeken, gemaakte kleederen; als laken-rokken, jassen, buisen, broeken en vesten. Zoomede beste gezoute tongen, vleesch, spek en andere diverse provisien.

Batavia, 15 october 1830.

HUWELIJKEN.

Getrouwd,

A. J. VAN LAMMEREN;

met

JOHANNA LEONORA NAUWMANN,

wed. J. H. Kloss.

Batavia, den 10den october 1830.

GEBORTEN.

Heden verlost van een zoon, C. G. Scherpingh, echtgenoot van

J. C. REIJNST.

Batavia, den 17den october 1830.

STERFGEVALLEN.

Heden overleed subiet ons jongste zoontje *Adrianus Jacobus*, in welks hezit wij ons slechts 2 maanden en 16 dagen mogten verheugen.

J. BOSHOUWER.

J. BOSHOUWER, geb. *Veeris*.

Batavia 13 october.

—Heden morgen trof mij de gevoeligste slag mijns levens, door het overlijden van mijnen braven echtgenoot, *Dirk Krul*, in leven bootmeester van het tjunia-veer, alhier.

E. KRUL, geboren *Rekers*.

Batavia, den 14den oct. 1830.

—Heden overleed *Pieter Willem Anthonijs Sz.*, betreurd door zyne vrienden.

Batavia, 13 october 1830.

NAGELATEN BOEDEL.

De weeskamer te Samarang roept bij dezen, elk en een iegelijk op, die iets te vorderen heeft van, dan wel verschuldigd is aan de boedels van wijlen de heeren *J. A. Gyzenhardt* en *G. T. Heim*, om daarvan aangifte of betaling te doen binnen den tyd van zes weken, gerekend van heden.

Namens de weeskamer voornoemd,

Samarang,

den 2den october 1830.

De Secretaris,
A. HOUTKOPER.

—Degenen, welke iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan de boedels van den ab-intestato overleden Bengalees *Han Mochamad*, de vrge Boeginesche vrouw *Flora* en den absenten Chiffes *The Oenke*, ook genaamd *The Hoenko*, worden verzocht daarvan aangifte of betaling te doen aan het kollegie van boedelmeesteren, uiterlijk binnen den tyd van drie maanden.

Namens hetzelfde.

De secretaris,

C. A. G. ROMSWINGKEL.

Batavia,

den 18den oct. 1830.

—Alle welke iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn, aan den boedel van wijlen den heer *D. Krul*, in leven bootmeester alhier, worden verzocht daarvan aangifte of betaling te doen, binnen zes weken, gerekend van heden, aan den eersten tekenaar; tevens worden diegenen waarvoor de overledene zich als borg moet hebben gesteld, verzocht, zich van anderen te voorzien.

J. G. SWEEBE.

J. SPECHT.

E. KRUL, geb. *Rekers*.

Batavia,

den 14den oct. 1830.

POST-KANTOOR.

BATAVIA.

Waar ter kennis van het publiek gebragt, dat het brievenpost voor Nederland, per het schip *IDA ALIDA*,

kapitein *Sipkes*, op dinsdag den 19den dezer, uiterlijk te twaalf ure, zal worden gesloten.

Batavia,

den 18den oct. 1830.

De Postmeester,

P. A. BIK.

VERTREKKENDE SCHEPEN.

Passage naar Bourbon en Mauritius, met het snelzeilende schip *LE RUBIS*, kapitein *Beliard*, om te vertrekken in het laatst van deze maand, te bevragen bij

N. CEZARD.

Batavia, 18 october.

VERTREKKENDE PERSONEN.

H. Cornets de Groot, vertrekt naar Riouw; de heeren *Keuchenius* en *Co.* zijn zyne gemagtigden.

VERSCHILLENDE BEKENDMAKINGEN.

De heeren *Meyer* en *Hartog*, maken bij deze bekend dat zij met wederzijds genoegen, hunne tot dus ver bestaan hebbende firma van *Meyer* en *Hartog*, op den 4den october jl. gedissolveerd hebben, zullende de li kwidatie door den eersten tekenaar geschieden, en worden mits deze alle crediteuren en debiteuren opgeroepen binnen twee maanden aangifte of betaling te doen.

Samarang, den 10den october 1830.

—*J. Hartog*, heeft de eer aan het publiek bekend te maken, dat hij de handelsbetrekking gelijk onder de gewezene firma van *Meyer* en *Hartog* alleen zal blijven continueren.

Samarang, den 10den october 1830.

—Te huur met primo november aanstaanden, het huis op Tanabang, thans bewoond door den heer *Winter* adres bij

VAN TEIJLINGEN THIELEN.

—*Dillon*, deelt zijne vrienden mede, de droevige tijding van het verongelucken van de brik *Josephine*, op de noordkust van Balie, zijnde deszelfs huisvrouw en kinderen gered, en in handen van den vorst van Balie.

Bezoeki, 11 october 1830.

LIEFHEBBERIJ-TONEEL.

Te Weltevreden.

Onder de Zinspreuk:

UIT DESINT VIRES TAKEN EST LAUDANDA VOLUNTAS.

5de Representatie van het achtste Tooneeljaar.

Op vrijdag den 22sten october 1830.

DE ZOON IN VIJANDELIJKEN DIENST.

Tooneelspel in vier bedrijven van

A R R E S T O,

De deuren zullen niet voor zes ure geopend worden. Men zal ten half zeven ure precies beginnen. Bij het verlaten der zaal, zal men zich van een contramerkje dienen te voorzien.

Tot de afgave der bewijzen van toegang, voor deze representatie, zal worden gevaceerd, in het postkantoor te Weltevreden, op vrijdag den 22sten october 1830, zijnde de dag der Representatie, des voormiddags van 8 tot namiddag ten 3 ure.

De heeren intekenaren worden vriendelijk verzocht hunne entré-biljetten tegen contante betaling te laten afhalen, zullende bij gebreke van dien, geene worden afgegeven.—Ook zullen op den avond der representatie aan de deur geene lootjes worden uitgereikt, dan alleen aan vreemdelingen.

Niemand zal worden toegelaten op entré-biljetten niet op naam van den houder staande; zullende ten naauwste daarop worden gelet.

Batavia,

den 18den oct. 1830.

Namens de Directie,

S. HELWIG, secretaris.